

TELEVİZYONDA OYUN*

Çeviren :

Prof. Robert BYLER

Ass. Feridun AKYÜREK

Oyun deruk noktasına yaklaşmaktadır. Yönetmen, birden bire, daha iyi bir etki için, ışığın bakış açısının değiştirilmesi amacıyla çalışmayı durdurur. Bu işlem yapılırken Yönetmen, sahne duygusal doruğuna ulaştığında, ses kaydının bunu bozmaması için «yavaş bağırımları» konusunda oyuncularını uyarır. Çekim yeniden başlar, ancak yine durur. Bir giysinın yakın çekimdeki görünüşü doğru değildir, düzeltilir. Sahne yeniden alınır, yine durdurulur. Oyuncuların yüzüne konuştukları sahnedeki duruşları yanlıştır. Birazcık değiştirilir.

Sonuçta, bu sahne başarılı bir biçimde tamamlanır. Dramatik anlatım, çekici (kamera) açıları, ışıklama, ses düzeni tümüyle doyurucudur. Görüntü kayıt kuşağındaki (video tape) bu bölüm «kesin kayıt» olarak kararlaştırılır.

Bir sonraki sahnenin kaydı öncesi, ışık ve bezem (dekor) düzenlenirken, oyuncular da dinlenir. Bu dinlenme anında,

(*) Education and Industrial Television, Ağustos 1977, s.34-40.

çok yorucu saatlerin ortaya keyduğu gerilimden kurtulma oyuncularında apaçık görülr.

Üniversite drama öğrencilerinin, tiyatro oyunculuğu gibi, televizyon oyunculuğu uygulamalarını da öğrenme olanakları sınırlıdır. Fakat, Ohio'daki **Bowling Green State Üniversitesi'nde**, Tiyatro Bölümü ve WBGU/57. kanal, güçlerinin birleşimiyle, öğrencinin bu konudaki deneyimi zenginleşti. Eyaletin **Kamu Televizyonu** üniversiteye, eyaletin kuzeybatı bölümündeki ondokuz kente görev için yayın oluru verdi.

Öğrenciler, 1973'den beri bu yayaçca (istasyonca), görüntü kayıt kuşağına alınmış üç yapımda görev almışlardır: **Two-Way Street**: oniki dizilik bu yapımda, kent içindeki yoksul bir ailenin çevresindeki güçlüklerle savaşmaları sergileniyor; Rus yazarı Maksim Gorki'nin ünlü oyunu **Ayak Takımı Arasında (The Lower Depths)** ve Shakespeare'nin **Hamlet'i**. Herbir yapım değişik koşullar altında yapıldı; öğrenci oyuncular, yapımyeri çekimcileri (stüdyo kameramanları) ve yönetim takımı büyük güçlüklerin üstesinden gelme durumundaydılar. Eğer televizyonda kullanılmak amacıyla, bir oyunu görüntü kayıt kuşağına çekmek ya da televizyona özgü bir oyun (drama) yapmak istiyorsanız, onların deneyimleri sizler içinde öğretici olabilir.

Televizyonda oyun yapmak, böylesi bir serüvende işbirliği yapacak tiyatro ve televizyon yönetmenlerinden; üst düzeyde karşılıklı anlayış, birbirlerinin ilgi alanlarını tanıma ve sıkıntılı durumlarda katlantı (sabır) ister. Bu saydığımız ana nitelikler, Bowling Green'de, BGSU Tiyatro Bölümünden Prof. Dr. Roger Gross ve WBGU'nun Eğitim Televizyonu yönetmeni Pat 'Fitz' Fitzgerald'ın bir araya gelmesiyle sağlanmıştı. Biri ötekinin uzmanlık alanında deneyim sahibiydi -Fitz tiyatrodaki, Roger televizyonda -ve birbirlerini çok iyi tamamladılar. Fitz'in uyardığı gibi, **«Siz tiyatrodaki sağlam kişilikli ve güçlü bir yönetmenle sonuç alabilirsiniz, fakat televizyon oyununda hayır. Bir takımın birlikteliğine gereksinir televizyon.»**

Bir öteki önkoşul, sahneleme sorunlarını, ışıklamayı ve çekici (kamera) açılarını hemen çözebilecek, ödünvermez bir yapım yönetmeninin gerekliliğidir. WBGU'da çalışan Larry Reid böyle bir kişi olduğunu kanıtlamıştı. Roger onu şöyle tanıtır: **«Herhangi bir terslikte, Larry: 'Niçin böyle yaptınız?', 'Olmaz' ya da 'Bu dü-**

zeltilemez' yer ne 'Bunu nasıl düzeltebiliriz' diye düşünür.» Yine Roger çoğu üniversitenin Radyo/TV/Film bölümünden gelen WBSU çekici takımını; olumlu tutumları ve sorunların çözümündeki becerilerinden dolayı övdü.

1973'de Ohio Eğitim Bölümü, aile yaşamı eğitimine katılımı canlandırabilmek için 80.000 dolarlık bir bağış yapmasıyla, Bowling Green'de Televizyon Oyunu yapma olanağı doğdu. Sonuç **Two-Way Street**'di. Böylece izleyici için en sevilen biçim olan, kendi içinde bağımsız izlencelerden oluşan televizyon dizisi (soap-opera) eğitim televizyonu içinde kullanılmaya başladı.

İzlenceler, Ekim 1973 ile Temmuz 1974 arasında kaydedildi. Herbir bölücünün (parçanın) kaydı genellikle bir hafta aldı. Denemeler, pazartesi sabahından cuma akşamına dek; kayıt ise cumartesi günüydü ve kimi zamanlar pazar gününe de sarkarak sürüyordu. Her izlencenin ortalama deneme zamanı onaltı, kaydı ise sekiz saattti ki, bu zaman, uğraşman (profesyonel) olarak çalışanların gereksindiğinden çok daha azdı.

Çalışma çizelgesi tasarımı yapma, birçok güçlüğü birlikte getirdi. Oyuncuların ve işgörenlerin dersleri ve öbür işleri vardı; bu nedenle çalışma çizelgesi yapmak her zaman sorundu. Uğraşman oyuncular sürekli çalışabilirlerdi, fakat onları kiralamak çok ücrete mal olacaktı. Bununla birlikte, kimi durumlarda uğraşman oyunculara harcanan para, diğer harcamaları büyük ölçüde azaltabilirdi. Fitz'in belirttiği gibi «Televizyonda zaman paraştır. Eğer oyuncular konuşma ve sahneleri uzatılırsa bu daha çok paraya mal olur.»

Bir öteki başağrısı da, **Two-Way Street** için yapılan; yapımyerini hantallığı ve büyüklüğü ile dolduran, dört odalı bir evin içini gösteren bezemdi. Öyle ki, ışığı düzeletim derken, duvara çarpma durumunda kalıyordunuz. Fakat en büyük sorun, yapımyerinin diğer yapımlar içinde kullanılması zorunluluğuydu. Örneğin, haftanın beş gecesini 17.30 haberlerinin sunumu gibi. Böylece bezem (dekor) hergün boşaltılıyor, ertesi gün yine kuruluyor, ışıklar yeniden asılıyordu. Takım bu işte oldukça heceri geliştirdi. Onların bu tür dizileri yapacak kimselere ortak öğütleri: «Bezemin (dekorun) sürekli durabileceği bir yapımyeri (stüdyo) ya da yer bulunuz. Ayrıca, tüm yapım zamanınca yerlerinde kalacak fazladan ışıklama gereçleri sağlayınız.»

Yapım bitmeden önce, bir bayan oyuncunun ayrılma durumunda kalmasıyla özel bir sorun çıktı. Onun gözüktüğü tüm sahnelerin hemen kaydı yapılmalıydı. Dizi ilerledikçe, metinde istenen ev koşullarını yaratmak için duvarlar bozuldu, mobilyalar parçalandı, daha sonra bu gereçler yeniden onarıldı. Larry'nin belirttiği gibi «Bu bayan oyuncunun gözüktüğü sahnelerin bölümlerden çıkarılarak kaydedilmesi demek, bezemi arındırmak, yama yapmak, boyamak ve onarmak -yeniden tümüyle bozmak- sonra herşeyi yine yeniden yapmak zorunluluğu demektir.»

Uzun zamanda bir dizi yapmak, görüntüsel değişimlerde sorunlar çıkarabilir. Oyuncular saç biçimlerini değiştirebilirler ya da bir çekimden öbürüne geçerken giysi böleciklerini yitirebilirler. Bu televizyon için gerekli olan gerçekçilik etkisini bozar ve kayıt düzeninde değişiklikler gerektirebilir.

Fakat bunlara karşın, tüm zorluklar çözüldü ve *Two-Way Street* ilk kez 1975 başlarında WBGU-TV'unda yayınlandı. Yanısıra Ohio'daki diğer televizyon yayaçlarınca yaygın olarak gösterildi ve eyaletin Aile Yaşamı Eğitim Merkezi'nde kullanılmak üzere filme de aktarıldı. İzleyicilerden gelen tepkiler, izlencenin iletisinin güçlülüğünü ve dizinin gerçeğe uygunluğunu ortaya koydu. Ohio Tasarı Yönetmeni Mabell Black, bu dizideki oyunların gösterimi ile «Dayton kentinde kullarında beyaz-zenci sevgi ve barış bağının kurulmasında önemli bir adım atıldığını» söyledi.

Gross, Fitzgerald, Reid takımı, birlikte çalışmanın olumlu sonucunu görmüş, yeni bir televizyon oyunu yapmak için istekleri bilenmişti. Üçlü, böylece Maksim Gorki'nin *Ayak Takımı Arasında* adlı yapıtı üzerinde çalışmaya başladı.

Roger, oyunu, Tiyatro Bölümünde sahneliyordu. Mağaraya benzer bir bodrum bezemiyle, yüzyıl dönüşümündeki, aşağı sınıf Rusların yoksul yaşamları gösteriliyordu. 1975 başlarında, denemeler sırasında, Roger tüm oyuncularını 112 yıllık evinin bodrum katına götürdü. «Ben kişilerin soğuğu, çevrenin gelişmemişliğini, eski şeyleri duymasını ve alçak tavan altında (yükseklik yaklaşık 166 cm.) başlarını eğmelerini istedim. Bunun çok doğru olduğunu gördük ve yapımı gerçekleştirmek için orada kaldık» dedi.

Oyuncular, Roger'inde şiddetle savunduğu bir oyunculuk yöntemi geliştirdiler. «Organik oyunculuk» denilen, oyun kişisi ile

kendi kişiliğini imgesel olarak birleştirme çabası ki, mekanik uygulamaya dayalı oyunculuğun karşıtıydı bu. Gösteriler, sayıları gecede yirmiyi bulan ve bodrum duvarları dibine oturan izleyicilere; sahneler değiştiğçe bir odadan öbür odaya geçilerek yapıldı.

Güzel bir gösteriydi ve sorun bunun nasıl görüntü kuşağına kaydedileceğine değgindi. Bezem yetkindi, benzerini yapımyerinde kurmak olanaksızdı. Fitz'in belirttiği gibi «**Bunu yapmanın en iyi yolunun ne olduğu biçiminde bir gösterişe kalkışmadık.**» Böylece oyun, Amerikan Sivil Savaş ölülerini anma gününün hafta sonunda, uzun iki gün ve gecede bodrumda kaydedildi.

Çekici (kamera) ve yapım denemeleri için zaman yoktu. Çekim takımı oyunu da izlememiş, yansıra yapımevine yeni alınmış çekicileri kullanıyorlardı. Ancak oyunu sahnede oynandığı gibi 'gerçek zamanına' uyarak kaydettiler. Bu olağan televizyon çekim kurallarına aykırıydı. Çekim yaklaşık otuz kez durduruldu ve devinim mantıklı kesme noktalarından geri dönüş yapılarak, bırakıldığı yerden, yeniden kaydedildi. Basık bodrumda yapılan, onbeş kişinin rol aldığı bir şiddet sahnesi özellikle çok güçlü ve yedi kez yinelendi. Fakat kimi sahnelerde kayıt yarım saatten fazla, durmaksızın, yinelenmeksizin yapıldı.

Gerçek sorun, ışıklama ve ses düzeniyle ilgiliydi. Mum ışığının yarattığı havayı bozmaksızın, ışıkların yukarı doğru itilmeleri gerekiyordu. Takım genel aydınlatma için, üç çekicinin gereksindiği 220 voltluk gücü bulmak amacıyla bir yere 50 amperlik iki çevrim (devre) yerleştirilmişti. Yaklaşık 80 porselen duy, 60 watt'lık ışıktopleriyle (ampülleriyle) binanın yukarıdan açık döşeme kirişine boydan boya asıldı. Birkaç, ışıtac da direklerin arkasına gizlenerek genel aydınlatma tamamlandı. Doğrudan ışık gengüdümsel (stratejik) yerden nokta aydınlatıcılar (mini prospot) ve 150 watt'lık ışıktoplar taşıyan yansıtıcılardan (reflektör) sanki mum ışığı gibi oyuncuların yüzüne geldi. Bu arada belirtelim ki, mumun alevi oldukça parlaktı ve bu kimi sahnelerde apaçık görünüyordu. Alışılmadık güzel bir etki de yaratmıştı.

En ağır iş sesçinindi. Bodruma sesahcı (mikrofon) yerleştirmek çok zordu, çünkü bodrumda, sesleri istenmeyen bir düzeyde yayan geniş bir alan vardı. Sesçi, bu nedenden, kayıt sırasında durmaksızın ses yüksekliğini ayarlamak zorundaydı. Üstelik oyunu da

izlememişti. Yalnız Roger, oyuncuların bağırduğu, fısıltıyla konuştuğu ya da hızlı devindiği yerlerde sesçiye uyarılarıyla yol gösteriyordu.

Larry Reid önemle «**Oyunculara sahne ile televizyon yapımı-ri arasındaki ayrımlı ses ortamları, kesinlikle öğretilmelidir. Onların sesahıcıların kısıtlamasından dolayı, tiyatrodaki gibi aynı tümce içinde fısıltılı konuşma ve bağırma olanakları yoktur.**» diyordu.

Sonuncu dert kurguydu; oyun dört saat sürüyordu. Fakat kayıt, televizyonda kullanılmak üzere iki saate kurgulanmalıydı. Bu iş, Roger ile Fitz'in yüklü çalışma zamanlarından çaldıkları 'an'larla birbuçuk yılda yapıldı. Son birkaç kesmeyi yapmak acı duygular verdi. Bir yerde, kaydı iki aylığına kıyıya bırakma, böylece nesnelliklerini yeniden elde etme ve kesin kurgu için geri dönme zorundaydılar. Fakat iş sonunda bitti ve **Ayak Takımı Arasında** WBGU-TV'unca yayınlandı.

Televizyonda bir oyun yapmak, televizyon değerlerini, sahnenin değerlerinin yanında ikinci kerteğe düşürdü. Böyle olunca, Bowling Green takımı, televizyonda kullanılmak üzere bir tiyatro yapıtını tam olarak kaydetmeye karar verdi. Dramatik yoğunluğu, sahnelenmesindeki sav ve bezem olanaklarından dolayı **Hamlet'i** seçtiler.

Bu yapım için ana sorun bütçeydi. Sonra gereken para, güçsüz olanaklar zorlanarak bir araya getirildi. Roger Gross'un da vurguladığı gibi, sinekten yağ çıkarırcasına, çok para harcamadan bir televizyon oyunu yapmak için etkili bezem ve giysiler yaratmaya zorlandılar. Onların yaratıcı çözümleri, başka biri tarafından, benzer sorun için kullanılabilirli.

Bezemler (dekorlar) büyük ölçüde bez kullanılarak yapıldı. Bezler, bir uzay belirlemek için yere serildi ya da arka planlara ortam yaratma amacıyla asıldı. Roger «**Biz doğaya uygun bezem istemedik. Fakat soyut biçim içinde oldukça görevci bir birim olsun dedik. Siz de televizyonda kumaşla, şaşılacak kerteğe güzel şeyler yapabilirsiniz**» dedi. Öğüt olarak da şunları ekledi «**Dokunuşu biraz kusurlu niteliksiz mal alın, önemli değil.**» Roger, **Hamlet'in** bezemleri için bir depoda özel amaçlar için saklanan metresi iki dolara niteliksiz ağır döşemelik kumaşlara 130 dolar harcadı.

Döşemelik kumaşlar, Danimarka Sarayındaki yeri ve tahtın gerisine asılmış ince asıları (panoları) kapladı. Taht olarak kullanılmak üzere üç gösterişli koltuk, üniversitenin küçük kilisesinden ödünç alındı. Bir sahnede alanın bir bölgesi kırmızı halı ile kaplandı ve güçsüz ince asılarla çevrildi. Roger «**Asılar yarı saydamdır**» diyerek açıkladı: «**Ve devingen çekimlerde, çekici kayma devinimi yaparak asıların (panoların) önünden geçerken güzel bir etki elde ediyorduk.**» Özellikle, bir başka etkileyici çekim Hamlet'in asılar arkasından, oyunun o bölümüne kulak konuğu olduğunu gösteren çekimdi.

Roger «**Anladık ki, ışıkları kaydırmak ya da kumaşları buruşturmakla değişik etkiler, renkler ve dilediğimiz havayı yaratabiliriz**» diye ekledi. Kumaş asılar önündeki canlı alev olağanüstü etkiler ortaya koydu.

Oyun için, diğerlerine oranla daha sağlam birkaç döşem kuruldu. Bunların başlıcaları, değişik amaçlar için kullanılan iki yüksekti ve çok sayıda geniş hasırlardı. Örneğin bir yatak yapmada, hasır ve tiyatro bölümündeki kumaş kırpıntılarından yararlanıldı. Depodaki giysi parçalarından uygun giysiler yapmak da benzer biçimde beceri gerektirdi. Zekice uygulamalardan birisi, cenaze töreni sahnesi için, mezuniyet cübbelerine, ucuz siyah satenden başlıklar eklenmesiydi.

Televizyon takılık (aksesuvar) ve giysilerin etkili kullanımı konusunda hem büyük bir özgürlük, hem kısıntı getirmektedir. Özgürlüğü konusunda Roger «**Gösterdiğiniz sahnenin sayı ve neliği-ni denetleyebilirsiniz. İzleyicinin gördüğü şeyi siz seçersiniz. Bizim giysilerimizden kimiler tam olarak kapanmadı, fakat biz bunları gösterme zorunda değildik.**» derken; Fitz kısıntı hakkında şunları ekler «**İzleyici yirmi metre ötede olduğu zaman, bir paçavrayı alır, sahnedeki görüntüsünü güzel yapabilirsiniz. Fakat bir televizyon yakın çekiminde bir paçavra, bir paçavra gibi görünür. Bu bakımdan siz, çekicide göstereceğiniz şeyin doğru görüntü vermesi konusunda güvenli olmalısınız.**»

Onaltı haftalık çekicisiz denemelerden sonra, **Hamlet** otuzsekiz bölcek olarak, coşkuyla, Ocak ayının son iki haftasında kaydedildi. WBGU-TV'nun tüm işgörenleri yapıma yardım etti. Daha önemlisi, Fitz ile Roger arasındaki dostça ilişkiler ender görülen

bir düzeye erişti. Çekim anında daha etkili bir eşgüdüm için yan-yanaydılar.

Denemeler sonucu yapılan çalışma düzenlemesine karşın, kimi sahneler, önceden düşünüldüğü gibi olmadı ve yineleni. Örneğin 'sis' konusunda olduğu gibi kaçınılmaz sorunlar ortaya çıktı. Yerden 60 cm. yükselmesi istenen sis için kuru buz kullanıldı, fakat başarılı olmadı. Buz, çekici merceği önüne tutulduğu zaman sis yarıldı, son kertede yoğunu. Sorun, çalışmanın aşında tasarım gerisinde kaldığı bir günü geç saatlerinde ortaya çıktı. Böyle bir saatte kim kuru buzun etkisine ilişkin deneme yapmayı düşünecekti? Buradan çıkarılacak ders, yapımda verimliliği yükseltmek için sürgit çok zamana ve tasarıma gereksinme olduğudur.

Beklenmedik sorunlardan birisi, çok sayıda denemesi yapılan, hem zor, hem de çekinceli (tehlikeli) gerçekçi, kılıçta bir dövüş sahnesinin kaydıydı.. Roger'in belirttiği gibi **«Siz tüm bu gösterişli kılıç dövüşlerini biliyor, filmde izliyorsunuz. Bu kusursuzluğa, tekrar tekrar yapılarak ve sonrada çok özenlice kurgulanarak ulaşılmıştır.»**

Büyük sahnelerde, bezemin önce bir yanında ve hemen sonra öteki yanındaki yüz anlatımları ve konuşmaları yakalamak zordu. Bunun çıkar yolu, ayrı devinme böleciklerini çapraz olarak çekmek ve onları görüntü kuşağında kurgulamaktı.

Sonunda, birçok sahne beklenilenden daha iyi gerçekleştirildi. Her ne denli işiklaması çok zaman aldıysa da, Hamlet ve Babasının düşgörüntüsü (hortlağı) arasındaki sahne son kerte etkiliydi. Düşgörüntü mavi ışık içinde gösterildi, elektronik düzenler ve bindirme ile de yarı saydam duruma getirildi. Roger'in sahnede bir düşgörüntü görünümü yaratma girişimi başarısız olmuştu. Roger bu konuda **«Televizyon düşsel bir gerçeği yansıtmak için gerçek insan kullanmanıza olanak verir, fakat baktığımızda gördüğünüz bir düşgörüntüsüdür.»**

Büyük oyunsal (dramatik) etkiye sahip başka bir sahne de, Kral Claudius'un kendi kendine konuşma sahnesiydi. Roger bu sahneyi şöyle betimler: **«Mumlardan oluşturulmuş ve ortasında yalnızca Kral'ın başının devindiği karmaşık bir görüntünüz var. Hamlet görüldüğü zaman, onun Kralı öldürme kararı somutlaşıyor. Hamlet, bu karar anında, ayakta, yüzüne ışıklar gelerek bezemle büyük bir uyum sağlayarak durur.»**

Bu sahnede, televizyonun bir diğeri olanağını daha gösterdi. Claudius'u oynayan oyuncunun, gizlenmiş ve pille çalışan bir ses-alıcıya (mikrofona) fısıldamasının etkisine, sahnede yapılacak hiçbir alçak sesle konuşma ulaşamaz. Bu yakın çekimli araç oldukça, oyuncunun, tüm duygularının şiddet ve değişimlerini iletebilir.. Öğrenciler sahne için gerekli olan abartılı davranışlardan (jestlerden) ve yüz anlatımlarına (mimiklerine) oranla daha belli belirsiz yüz ve sınırlı gövde devinimleri yapmayı öğrenmeliydiler.

Televizyonun çalışma doğasından gelen, sürekli yinelenen «**dur ve başla**» komutlarına uymayı öğrenmeliydiler -ki bu kimileri için can sıkıcıydı- Bununla birlikte Roger «**Bu da çok önemli deneyimdir. Gecikmeler, işin doğası gereğidir ve oyunculuk uğraşısını ileride sürdüreceğ olanlar bu koşullar altında çalışmayı öğrenmeleri gerekir**» diye açıklar. O, 'Daha havaya giremedim', 'Hazır değilim' diyenler değil, tüm gereçler hazır olduğu zaman çekicinin karşısına geçip, iyi oyun çıkartabilen oyuncuların gerçekte uğraşmanlar olduğunu vurguladı.

Roger'e, oyuncuların, oynadıklarında; çekici açılı ve televizyonun özel gereklerinden haberleri olmalı mı diye sorduğunda, «**Hayır**» diye bağırdı. «**Oyuncuya verilen bu tür bilgiler, onun oyununu engellemektir. Oyuncunun birincil işi her bir düşünceyi kafasından atıp, imgeleminde yaşattığı kişiliği oynamaktır. İşin ince noktası, oyuncuyu yapım gerekleri ve çekicileri düşünmekten uzak tutmaktır. Çekicinin yaylarından, oyuncu yönetimine; iğneden ipliğe düzenleme benim işimdir.**»

Roger şunları da açıkladı «**Oyuncular, önceleri televizyonun sıkıcılığından gönülsüz çalıştıkları halde, beş-altı denemeden sonra rahatça yakın çalışmaya başlayacaklardır.**» Oyuncuların «birbirleriyle olan oyunsal ilişkileri nedeniyle bulunmaları gereken doğru yer ve yönü» onların, çekicilerin nerelere yerleştirildiğini bilmeleri, değil, yapılan özenlice düzenleme ve deneme ortaya çıkarakacaktır.

Hamlet, iki saate kurgulandığında, Fitz onun **Ayak Takımı Arasında**'dan daha kolayca kurgulandığını söyledi. Çünkü çekimlerin başlangıç ve bitimlerini kesmek ya da kısa sahneleri birbirine bağlamak televizyon için düzenlenmemiş, gerçekte zamanlı bir izleneyi kurgulamaktan daha kolaydır. WBGU-TV'ü gösteriyi, Haziran ayı içinde yayınladı.

Televizyon oyunundaki, takım birlikteliği kavramı, Hamlet'te tümüyle gerçekleşti. Fitz ve Larry, gerektiği zaman çalışma düzenlemesi konusunda önerilerde bulundular; Roger'ın da çekici açılımlarına ilişkin iyi düşünceleri vardı. Oyuncular iyi anlaştılar. Larry Reid'in söylediği gibi «Roger bize uygulamalı olanaklarımızı zorlamamız için baskı yaptı. O yaptığı işin yetkin olmasını isteyen bir kişi. Fakat yine de onunla çalışmak güzel bir şey, buluşu ve yapım-yerinde son kerte serinkanlıydı. Bu gerekliydi, çünkü oyuncular ve işgörenler zaman zaman zaman değişken davranışlarda bulunuyorlardı.»

Roger, takım raporunda «Çok yerde olmayacak iyi bir kişilik uyumu oldu. İşbirliği ile gerçekleştirilen sanat düşünüşünde bir çelişki vardı. Çünkü işbirliği, herşeyin tüm ayrıntıları ile düşünme tartışılmasını gerektirirken; sanat, içindeki duyguların özgür bırakılmasını ister.» diyordu.

Gerçi bu tiyatro/televizyon işbirliği başka bir yerde öykünülebilir olmasına karşın, Bowling Green takımının işbirliği düzenine ulaşmak zor olabilir. Gross, Fitzgerald ve Reid bu televizyon oyunu çalışması sırasında ortaya çıkan beş yöneltici noktayı şöyle sıralamışlardır:

1. Parasal kaynak bulunuz. Böylece takılık (aksesuar), giysi, bezem ve kayıt zamanından kısıntı yapma zorunda kalmayacaksınız.
2. Tiyatro yönetmeninin televizyondan, televizyon yönetmeninin tiyatrodan anlaması gerekir. Ters durumda zamanın büyük bir bölümü, neyin gerekli olduğu konusunun tartışılmasıyla geçer. Bu durumda da katlantı (sabır) gerçekten çalışma zamanında gereksinim duyulan şeylerden biri olacaktır.
3. Denemeler (provalar) için tasarım yapınız. Bu sahne düzenlemelerini de kapsamalı. Çekimciler, ses ölçmeni (mühendisi) ve ilgili kişilerle deneme yapılacaktır.
4. Çekici devinmelerini saptayınız. Fakat oyuncuların bunlarla ilgilenmesini önleyiniz. Bir durum, eğer çekici için doğruysa, oyuncular için doğru olması gerekmez. Oyunculara ses vurgularını düşürmelerini öğretiniz; böylece çığlıkları, sesalıcıları bozmayacağı gibi, tüm fısıltılar da kayıt edilecektir.

5. Denemeler, deneme odaları, kayıt zamanları ve yapılacak tüm öteki işler için kapsamlı bir izlençe hazırlayınız. Ama yine de kimi nedenlerle yanlış durumların olabileceğini ve yaratıcı buluşlara gereksinim olabileceğini bekleyiniz. Öteki katılanların destek ve uzmanlık bilgilerine saygı temelidir.

Televizyon oyunu, Bowling Green'in oyuncu, yönetmen ve öteki işgörenlerin zaman ve coşkularını azaltırken, tat da veriyordu. Özellikle bugün yapılan oyunların %90 ının televizyon ya da film için yapıldığı gözönüne alındığında Gross, öğrencilerin edindiği eğitimin değer biçilmez olduğu görüşündedir. Az sayıda üniversite izlenceleri bu araçların gereksinim duyduğu yeteneklerin eğitime ve öğrencileri bu uğraşıya deneyim sahibi olarak hazırlamaya ayrılmıştır. Bowling Green State Üniversitesi bu gereksinimi anlamakta ve karşılamaya çalışmaktadır.